Hür Gençlik

HÜR BİR TAHSİL, HAKİKÎ BİR HÜRRİYET, DEVAMLI BİR SULH İÇİN..

YILI 1 — SAYI: 5 | 1 MART 1950 | FİATI 20 KURUŞ

Talebe ve Siyaset

Siyasetin konusu olmak, hattâ siyasetin kurbanı olmak, fakat siyasetle uğraşmamak ne acı şeydir. Demokrasi lâfının bol bol harcandığı bir devirde yaşıyoruz. Devlet teşkilâtlarında doğrudan doğruya rol oynayan bir kısım insanlar türlü bahanelerle siyasetten uzak durmağa mecbur tutuluyor. Bir kısmının da siyasetle uğraşıp uğraşmıyacağı münakaşa konusudur. Bu münakaşa cemiyetin zıt sınıflara ayrılışile; yani siyasetin doğuşiyle hemen hemen yaşıttır.

Büyük Yunan filozofu Aristote insanı siyasî bir hayvan diye tarif eder. Ona göre siyasetle uğraşmak meyli insanda yaradılıştan mevcuttur. Aristote, siyaseti; bütün diğer ilimlerin gayesini kucaklıyan ve insana saadetin en büyüğünü sağlayan bir ilim sayar.

Fakat biz burada bir dâvayı ispat ederken eski Yunan filozoflarını şahit göstermek niyetinde değiliz. Bizce siyasetle uğraşmak meyli insan oğlunun tabiî karakteri icabı olmaktan uzaktır. Bize göre siyaset bütün tarihî kategoriler gibi, cemiyetin belli bir gelişme merhalesinin zarurî bir sonucudur; varlığı zıt menfaatlerin varlığına bağlıdır. Bugün insan gerek içtimaî, gerek ferdî hayatı her alanda geçmiş zamanlarda olduğundan daha açık görüyor daha çok hissediyor. İnsanlar belki de hiç bir zaman yaşadığımız devirde olduğu kadar siyasetin mevzuu; mahkûmu olmamışlar, siyasete karışmak zaruretini bugünkü kadar derin duymamışlardır; içtimaî menfaatler arasındaki zıdiyetin bu kadar genişlediği, keskinleştiği görülmemiştir ..

Üniversiteler hayatın cemiyette en koyu akisler bıraktığı köşelerdir. Hayatın geçmişini halini, hattâ kısmen geleceğini mümkün olduğu kadar tam olarak aksettirmek üniversitenin asıl vazifesi bu değil midir?

Siyaset bugünkü hayatın bir safhası, bir parçası ise onu üniversiteden kovmak imkânsızdır. Bununla beraber üniversite talebesinin siyasetle uğraşıp uğraşmaması meselesi halâ münakaşa konusu olmaktan çıkmamıştır.

Eski Yunan demokrasisinin ide

(Devamı 7 ncide)

Büyük Alim Einstein sulh yolunda

«Rolativite nazariyesinin muvaffakiyeti tahakkuk ederse Almanya Alman olduğumu iddia edecek; Fransa ise, beni kozmopolit bir âlim diye tanıyacaktır. Eğer teorin yanlış çıkarsa Fransızlar Alman, Almanlar ise Yahudi olduğumu söyliyeceklerdir.» A. Einstein

(Yazısı 2 nci sayfada)

Turizm Endüstrisi

Son zamanlarda bu konu üzerinde önemle tartışılıyor. Hemen söyliyelim ki bu tartışma, konunun lüzumu ve lüzumsuzluğu üzerinde değil, daha çabuk ve kolay nasıl gerçekleştirilebileceği üzerindedir. Resmi makamlar bir turizm endüstrisi kurmak için hazırlıklara girişiyor. Her gün gazetelerde bu hususta yeni çalışmaları okuyoruz. Hemen, hemen bütün gazetecilerimiz ve — adlarının İnönü Ansiklopedisine geçmesi muhtemel — resmi aydınlarımız turizme dair büyük, büyük lâflar ediyorlar; resmi makamlara yol gösteriyorlar. Bunun için birçok dernekler kuruluyor. Hattâ resmi makamların inayet ve isteği ile kurulmuş olup büyük yardım ve müzaherete mazhar olan «Türkiye Millî Talebe Federasyonu» bile bir turizm bürosu kurdu, gelen seyyahlara tercümanlık yap

(Devamı 7 ncide)

M. E. Bakanı müjdeledi

Bundan sonra orta öğretimden de haraç alınacak

«Maarifte süratle yüksek seviyeye çıkacak bir milletin hayat mücadelesinde maddi, manevi bütün kudretlerinin artacağı muhakkaktır. (Alkışlar) Mustafa Kemal

Süncü dönem ikinci toplanma yılını açış nutkundan»

21 Şubat tarihli gacetelerd okuduğumuza gör, Millî Eğitim Bakanlığının bu yılki bütçesi, geçen yıldan 11 milyon fazlasile 176 milyon liradır. (Paramızın harp öncesi değerine göre ortalama 35 milyon kadar). Hemen belirtelim ki, bu artış maarif hizmetlerinin genişlemesi karşılığı olmayıp memur maaşlarına yapılan 13 milyon liralık zamdan ileri gelmiştir. Buna göre aslında 2 milyonluk bir kısıntı yapılmakta ve Millî Eğitim bütçesi, mülhak bütçelere

(Devamı 7 ncide)

Atomun parçalanması dünya Alimlerinin kollektif eseridir

1896 — Henri Becquerel bir Uranium kristalinin opak bir maddeden nüfuz ederek fotograf plâğına tesir eden ualar neşrettiğini tesbit etti.

1898 — Pierre ve Marie Curie Uraniumun Becquerel tarafından keşfedilen bu hususiyetine radyoaktivite adını verdiler, iki yeni radyoaktif cismin, yani polonium ve radiumun mevcudiyetini meydana koydular.

1902 — Rutherford ilim tarihinde ilk defa olarak atomun değişmez olmadığını, onun da parçalara ayrılabileceğini teyid etti.

1905-6 — Einstein ve Langevin kitle ve enerji muadilliğini gösterdiler. Einstein meşhur muadelesini yazdı: «E = M C2». (Burada E enerjiyi, M kitleyi, C ışık süratini gösterir.) Bu muadele asğari bir enerji miktarının muazzam enerji miktarları haline geçebileceğine işaret eder.

1911 — Rutherford atomun bünyesini (nüve ve elektron) târif etti.

1919 — Rutherford ilk defa olarak bir azot nüvesini yıkan, hidrojen çekirdeği bombardımanı ile meydana gelmiş atomik désintégration'u elde etti.

1932 — İrène ve Frédéric Joliot Curie Glucinium ve alfa şualarile bombardıman edilmiş basit cisimlerden nüfuz edici şualar çıktığını keşfetmişlerdir.. Chadwick bunu bir nüve parçacığının, yani nötronun tesirine atfetmiştir.

1934 — İrène ve Frédéric Joliot Curie suni radyoaktivite prensipini kurdular. Fermi uraniumu nötronlarla bombardıman etti.

1939 — Hahn ve Strassmann'ın çalışmalarına istinaden Frédéric Joliot Curie atomun parçalanmasını târif etti ve bunun nötronların serbest kalmasile beraber olduğunu farzetti. Joliot Curie Kowalski ve Malbon taraflarından (zincirleme reaksiyon) un keşfi atom bombasının ve atom pilinin tahakkukunun menşeidir.

1940 — Fransada teşebbüslerin gerçekleşmesi 1940 mayıs-hazaran mağlûbiyetiyle durmuştur. Almanlar atom enerjisini bomba içinde kullanmak için çalışmışlardır. Einstein başkan Roosvelt'e tehlikenin vehametine işaret eden bir mektup yollamış ve Roosvelt de bir eksperler komitesi tayin etmiştir.

1942 — İlk atom pili Şikagoda Fermi'nin direktifi altında çalışmağa başlamıştır.

1945 — 16 temmuz; ilk atom bombası Meksikanın bir çölünde patlamıştır.

1945 — 6 - 9 Ağustos - Hiroshima ve Nagasaki infilâki.

1948 — 15 Aralık - ilk Fransız atom pili (Zoé) işlemeğe başlamıştır.

Bir Fransız dergisinden

Yukarıda verdiğimiz kronolojik cetvel atom bombası keşfinin bir devlete ait olmayıp ilmin tarihi tekâmülünün zarurî bir neticesi olduğunu gösteriyor.

İlmi, kâr müesseselerinin emri altına almak istiyenler atom bombasına sahip çıkmak ve bunun etrafına bir sır perdesi çekmek istiyorlar.

Artık atom bombasının keşfi değil, imali meselesi mevzuubahis olabilir. Bu da sadece teknik imkânlara bağlıdır.

İlim adamları ve aydınlar, atom enerjisinin halk kütlelerinin menfaatleri yolunda kullanılmasını istemekte ve bir devlet inhisarında mahdut bir zümre menfaatleri uğruna insanlığın mahvı için kullanılmasını haklı olarak protesto etmektedirler.

H. G.

Büyük alim Einstein sulh yolunda

Dünyanın en büyük ilim adamları ve güzide sanatkârları barışı bir an önce tahakkuk ettirmek için seferber olmuşlardır. Halk yığınlarının biricik arzu ve ümidi olan barış, mahdut bir harp kışkırtıcısı olan zümrenin devamlı sabotajlarına rağmen gerçekleşme yolundadır. Vaktile insanlığın başına belâ kesilen Faşizme karşı tek başına mücadeleye girişmekten çekinmeyen Einstein bugün de iftiracı ve şantajcıların saldırışlarına, devamlı ve yersiz hücumlarına rağmen dünya barışı cephesinin ön safında yer almakta ve insanlığı mutlak bir saadet ve refaha götürecek olan barışın bayraktarlığını yapmaktadır.

Dergimizin bundan önceki sayılarında da bahsettiği gibi Einstein, diğer bir çok profesör ve aydınla birlikte üniversitelerin askerleştirilmesi ve «Hidrojen bombası» imal edilmesi aleyhinde bulunmuş; ilmi gayesinden yüzgeri ettirerek zümre menfaatleri uğruna insanlığı mahva sürükleyebilecek olan hareketlere karşı bir kere daha sesini yükseltmiştir. Bunun üzerine - gazetelerde okuduğumuza göre - harp çığırtkanları, büyük âlimi bir «şarlatan» olarak tavsif etmekten çekinmemişler, hattâ demokrasinin kalesi diye iddia ettikleri Amerikadan çıkarılmasını bile isteyecek kadar ileri gitmişlerdir.

Modern fiziğin ve atom ilminin kurucusu olan, hayatını ve ilmini beşeriyetin terakkisine vakfetmiş olan büyük bilgin ise hâlen (Birleşik sâha) nazariyesi adı ile yeni ve dâhiyane bir nazariye ortaya atmış bulunuyor Einstein, bu yeni teorisini, Prinçetof üniversitesinin 14 martta, doğum yıldönümü şerefine üçüncü baskısını yapacağı meşhur «Rlâtivitenin manası» adlı eserinin sonunda teferrüatı ile yayınlayacaktır. Bu yeni nazariye şimdiye kadar alışılmamış bir matematik ameliye serisi ile cazibe ve elektro-manyetik meselelerini izah etmektedir.

Aşağıdaki yazı, büyük fizik ve matematikçinin doğum yıl dönümü münasebetile dünya gençliğinin temennilerini aksettirmekte ve âlimin yüksek insan şahsiyetini kısaca ve kesin çizgilerle belirtmektedir.

H. G.

«14 martta bütün dünyanın gözü Birleşik Amerikada Princeton Üniversite şehrinin dar bir sokağındaki iki katlı, gri küçük bir eve çevrilecektir. O tarihte Prof. Albert Einstein 68 inci yıl dönümünü kutlayacaktır. Bugün, biz kendisine, iki buçuk milyon talebeyi temsilen kalbi selâmlarımızı gönderiyor ve daha pek çok mutlu ve verimli yıllar temenni ediyoruz.

«Aramızdan pek çokları için Albert Einstein devrimizin en büyük adamıdır. «Yirminci asrın Newton'u» bizim ve bütün insanlığın gözünde yalnız hakiki bir âlim değil, aynı zamanda ciddi ahlâklı, mütevazi, zaferi ve debdebelerini istihfaf eden, müfrit nasyonalizm ve militarizme karşı nefret duyan bir insan örneğidir. Einstein, faşizme karşı ilk mücadeleye girişenlerden biridir. Milyonlarca insanın sempatisini ve kalbini kazanmış bir adam olmasına rağmen daima mütevazı, daima dost ve bir parça çekingen kalmıştır.

«Dâhi matematikçi henüz 26 yaşında iken, bir kalem ve kâğıt ile bütün Newton kâinat sisteminin muammasını çözmüş ve tabiatın esas problemlerini kat'i ve açık olarak halletmişti. Mesafe, zaman ve madde problemleri karşısında tefekkür ve mücadele ile dolu çetin ve mütevazi hayatı onu, Bernard Shaw'ın dediğine göre kâinatın üç yaratıcısından biri yapmıştır. Doğruyu arama kudreti ile Einstein, yıldızların ve atomların namütenahi olan mesafelerini birleştirmiş, dördüncü bûut anlayışını ilk olarak vaz etmiş, rölativite nazariyesine dayanarak kozmos problemlerini izah ve etrafımızı çeviren sayısız sırlardan bir kaçını çözerek insanlığa hediye etmiştir. Her ne kadar gençliğinden beri şöhrete erişmiş ise de asıl büyük zaferi, 19 mayıs 1919 da, teorilerinin pratik denemelerinde muvaffak olduğu zaman kazanmıştır. Bu neticeden bizzat Einstein'den başka kimse hayrete düşmemiştir. İlmi onu,

(Devamı 6 ncıda)

Mimarî talebeler Kongresi

Talebeler I U S'i desteklediklerini ve sulh taraftarlariyle beraber olduklarını bir daha gösterdiler

«I U S tarafından çağırılan ve Britanya Mimari talebeler birliği tarafından organize edilen, 23 memleketi temsil eden bu beynelmilel konferans bugünkü mimari talebelerinin karşı karşıya kaldığı problemleri ve vazifelerini münakaşa etmiştir. Böylece bütün talebeler arasında bir anlaşma temin etme ve beynelmilel bir iş birliğini geliştirme hususunda büyük yardımlarda bulunmuştur» (Kararlarından)

Londra'dan devam eden dört günlük münakaşalar, konferanslar ve çalışmalar, yukarıdaki kelimelerle başlıyan kararı meydana çıkardı.

Bütün konferansta göze çarpan iş birliği ruhu ilk defa, toplanan delegelerin, vize güçlüklerinden dolayı gelemiyen diğer delegeleri beklemek için konfaransın tehir edilmesini istemeleri ile anlaşılmış oldu.

Gal memleketleri ve Yeni İrlanda Milli Talebe Birliği, Mimari Talebeler Birliği, Britanya Mimarları Kraliyet Enstitüsü, inşaat teknisyenleri birliği, İ U S vasıtasile konferansa selâmlarını yollamıştı. Ayni zamanda muhtelif mimari teşekküller den ve tanınmış birkaç mimardan mesaj geldi.

İ U S'in Raporu

Bundan sonra IUS Sekreterliğinin raporu okunup delegeler tarafından münakaşası yapılmıştır. Bu münakaşalar, şimdiki beynelmilel durumun en mühim meselesi olan sulhün idamesi için uyanık bulunmak lâzım geldiğini açık şekilde belirtmiştir.

«Bizim için sülh, yetiştirildiğimiz işte çalışabilmemize imkân veren yegâne şey demektir. Plânlarımızın anlaşılmasını istiyoruz ve gayretlerimizi atomdan muhafaza eden sığınakların yapılmasına harcamağa hiç niyetimiz yok, böyle bir şey bilgimizi ve mesleğimizi yanlış yerde kullanmak olur.»

Bu müşterek düşünüşten dolayı konferans Paris Dünya Sulh Taraftarları Kongresine bir telgraf çekmeğe karar verdi.

IUS'in raporu münakaşa edilirken, IUS'in kendisi ve talebe birliği meselesi de münakaşa konusu olmuştu. Bir çok delegeler bu konferansın yapılabilmesinin en gergin zamanlarda bile beynelmilel talebe teşkilâtı sayesinde, umumi bir gaye için dünyanın muhtelif yerlerindeki talebeleri bir araya toplıyabilmesinin kabil olduğunu gösteren mükemmel bir delil olduğuna işaret etti. Bu konferansla IUS bir kere daha ayni Fakülte talebelerini bir araya getirirken onların problemlerini umumî talebe meseleleri içine koymağa muvaffak olan, gayelerini tahakkuk ettirmeleri için gayretlerini kuvvetlendiren yegâne beynelmilel talebe teşekkülü olduğunu göstermiştir.

Konferansın göze çarpan karakteri İ U S in 1946 da kurulmuş olduğu temellerin sarsılmadığını göstermesiydi Büyük Britanya, Fransa, Danimarka, Vietnam, Rumanya, Çin ve Küba... nın tasdik edeceği yalnız bu temeldi ve ileride de bu olacaktır. Konferans kararının 3 muhalif ve hiç müstenkif olmadan kabul edilmesi İUS'in kuvvetini, çalışmasının doğruluğunu gösteren mükemmel bir delildir. Konferans, **«İ U S te birleşik bir halde bulunduğumuz müddetçe, kendimize hizmet etmek fırsatını daima elimizde bulunduracağız. Çünkü arkadaşlarımızla yapacağımız bu müşterek çalışma hayatımızın ve okuma şartlarımızın iyileşmesine hizmet edecektir»** kararını verdi.

Bu esası kuvvetlendirdikten sonra, mimarlığın muhtelif şubelerine ait teferruatlı münakaşalar başladı. İkinci gün şehir plâncılığı meselesi görüşüldü, Londra'nın meşhur şehir plâncısı Mr. Arthur Ling:

«Cemiyetin inkişafında öyle bir safhaya gelinmiştir ki şehir plâncılığı artık cemiyetin bir kısmına değil bütününe hizmet etmektedir» demiştir. Uzun, faydalı münakaşalardan sonra konferans, bir mimarın tek tek evler halinde değil, bir şehir içinde grup evler halinde düşünen bir şehir plâncısı olması lâzım geldiğine karar verdi.

Talebelere Dair Raporlar

Öğleden sonra, muhtelif memleketlerdeki mimarî talebelerin durumunu gösterir raporlar okundu. Danimarkalı Mimari talebelerinin iyi mesken ve talebe yurtlarına olan ihtiyaçlarını anlamış bulunduklarını, Polonyalı talebelerin harap olmuş şehir ve köylerin yeniden yapılması için çalıştıklarını ve ayni zamanda bilgilerini halk yığınlarının mesken şartlarının düzeltilmesi için sarfettiklerini ve müstemleke memleketlerindeki talebelerin durumunun pek feci olduğunu öğrendik.

Bir Vietnam delegesi, Sömürge memleketlerindeki mesken şartlarının asırlardır değişmediğini söyledi. Bundan dolayı, **«Mimarî talebeler, millî bağımsızlık mücadelesine bilfiil iştirak etmektedir. Çünkü, bağımsızlıklarını elde etmedikçe mesken dâvasının halledilemiyeceğini biliyorlar.»** demiştir.

Bu konuşmanın alkışlarla karşılanması, konferansın sömürge ve bağımlı memleketlerdeki talebelerle beraber olduğunu gayet açık şekilde gösterdi.

Mimarın Vazifeleri

Ertesi gün, Mr. Robert Jordan tarafından verilen **«Bugünkü Dünyada Mimarın Vazifeleri»** adlı konuşma münakaşa edildi. Mimari tarihinin mühim devrelerinde kazanılan tecrübelerin neticesi olarak, en güzel mimarı eserlerin mimarlarla binalarda oturanlar arasında iş birliği olduğu zaman meydana geldiği nazarı itibare alındı. Konfrans mimârî çalışmaların ilmî bir temele dayanması lâzım geldiğini belirtti.

Eğitim

Öğleden sonra ve ondan sonraki gün, eğitim meselesi görüşüldü. Bu meselenin muhtelif cephelerine dair Millî raporlar okundu. Konferansta, Britanya delegesinin **«Mimari tahsilinin tek tarafı ve gayelerini tahakkuk ettirmemesi bakımından eksik olduğuna»** dair söyledikleri tasvip edildi. Mimari tahsilinin el zanaatı ve diğer ufak teknik işleri de içine alması tavsiye edildi. **»Yapılan projeler günün hakikî problemleri olmalıdır. Eğer mimarlar hakikaten bütün halkın ihtiyaçlarına tercüman olacaksa mimari tahsili, kabiliyetlere göre herkese açık olmalıdır.»**

Konferans, mimarinin, insanın ihtiyaçlariyle mütemadiyen değişmesi ve inkişaf etmesi zaruretinde olduğunu belirtti. **«Mimarî talebeleri eğer bu ihtiyaçlara cevap vermek istiyorsa, bu değişikliklere bir şekil vermek için bilfiil çalışmalıdır. Bundan başka, eğitim metodarının mükemmelleştirilmesinde büyüklerin yanında faal ve yaratıcı faaliyette bulunmalıdır.»**

Karar

Öğleden sonra hararetli münakaşalar neticesinde konferansın kararı kabul edildi.

Karar ,konferansın fikirlerini ve duygularını aksettirmektedir. Her şeyden önce, sulh meselesi üzerinde münakaşalar bir neticeye bağlandı. Paris Dünya Sulh Taraftarları kongresine bir telgraf çekildi. Herkes bu kongre kararlarını halka anlatmaya ve her memlekette kurulacak olan Milli Sulh Komitesine katılmağa dâvet edildi. Muhtelif konulardaki münakaşalar derinleştirilip, konferansın İ U S' e yaptığı teklifler ortaya konuldu Memleketleri arasında ilmî literatürün ve mimari talebeler tarafından hazırlanan sergilerin mübadelesi: İ U S vasıtasile bunların dünyanın diğer tarafına yayılması bu teklifler arasındadır. Diğer bir teklif te bütün mimari talebe teşkilâtlarının kendi memleketlerinin mesken ve yaşama şartlarını, İ U S in bu yoldaki faaliyetlerini kolaylaştırmak için bildirmesidir.

«Konferans, temsil edilen bütün meleketleri İ U S faaliyetlerine katılmaya dâvet eder»

Konferans muvaffakiyetle neticelendi. Teklifleri fiiliyat sahasına çıkarmak üyelerin vazifesidir. İUS Sekre-

(Dvamı 7 ncide)

Dünya Gençl

TÜRKİYEDE

I. Y. T. G. D. temsilcileri rektörle harç meselesi için konuştular.

★ İstanbul Yüksek Tahsil Gençlik Derneği temsilcileri geçen ay İstanbul Üniversitesi rektörünü ziyaret ettiler Konuşulan muhtelif mevzular arasında bilhassa harç meselesi önemle üzerinde durulmıya değer.

Rektör talebeden harç alınmasının mantıkı olduğunu; çünkü bu müesseseden memleket çoğunluğundan fazla, okuyanların istifade ettiklerini, harç miktarının Amerika ve İsviçrede yüzde kırk olduğunu söylemiştir. Bunun üzerine temsilciler itiraz etmişler: harçların, okuma imkânları zaten zorlaşmış ve ödeme kabiliyeti olmıyan talebeye büyük bir yük olduğunu; hiç bir faidesi olmadığını, yalnız yüksek tahsilin varlıklı zümrelere has bir lüks haline gelmesine hizmet ettiğini, ayni zamanda bu işin basit bir yüzde meselesi ile halledilemiyeceğini; memleketimizin ekonomik şartları yönünden incelenirse Amerika ve İsviçre ile mukayesenin doğru olmadığının anlaşılacağını söylemişlerdir. Bunun üzerine rektör: «Öyleyse siz faaliyetlerinizi yanlış bir noktaya teksif etmişsiniz talebenin geçim seviyesinin yükselmesine, talebeye burs teminine çalışın» demiştir. Temsilciler talebenin geçim seviyesinin düşük oluşunun sebebinin istihsal sistemimizin bozukluğu olduğunu, harç sisteminse bu bozuk düzene lüzumsuz bir ilâve olduğunu, talebenin geçim seviyesini yükseltmek için yapılacak mücadelenin ilk merhalesini, bu suni ilâve olan harç sistemi teşkil ettiğini; bizde burs sisteminin olmadığını harç sisteminin ihdası ile muvazi olarak resmi ve yarı resmi teşekküllerin de talebe okutmaktan vaz geçtiklerini; memleketimizdeki bütün sosyal müesseselerde olduğu gibi eğitim sahasında da yapılan yanlış tatbikat yüzünden fakir ve orta halli tabakaların gittikçe daha kötü durumlara düştüğünü belirtmişlerdir Rektör, hakikaten bizde burs sisteminin olmadığını; bilhassa zenginlerimizin burslar vermesinin faideli olacağını; meselâ Amerikada zengin ve sermayedarların burslar verdiğini söylemiştir. Temsilciler zenginlerin ianelerini bekliyemiyeceklerini; esasen böyle bir şeyin ya dilenciye sadaka vermek kabilinden veya ilim adamlarını ve talebeleri kâr temini için satın alma yolunda olacağını; böylece bir takım tahtitlerle ilim, adamı ve talebenin, bağımsızlığını bu şahısların menfaatleri uğruna feda etmek zorunda kalacağını; en güzel misali de Amerika teşkil ettiğini söylemişlerdir. Rektör, gene zenginlerin ancak yardım maksadı ile burslar verdiğini iddia etmiş, temsilcilerin söylediklerinin ekseriyeti teşkil etmediğini söyliyerek «keşke Amerikadaki burs sistemi bizde de olsa» demiştir. Temsilciler Amerikada demokratik bir eğitimin olmadığını, onu misal olarak alamıyacağımızı; nitekim bütün batı memleketleri müstemleke ve yarı müstemlekelerle beraber Amerikada da talebe teşekküllerinin demokratik bir eğitim ve harçların kalkması için kampanyalar açıp mücadele ettiklerini belirtmişlerdir Rektör, netice olarak harç almanın mantıkî olduğunu ve senatonun görüşünün de bu merkzde olduğunu yeniden tekrarlamıştır.

Bu konuşma açıkça göstermiştir ki:

«Talebenin haklarını yanlızca birleşmiş talebeler koruyabilir. Aksi halde rsmi makeamlardan bir şey beklemek saf dillik olur.»

★ **«İstanbul Yüksek Tahsil gençlik derneği»** nde 1 Mart'tan itibaren yüksek tahsil öğrencilerine parasız olarak İngilizce dersleri verilecektir. Taliplerin pazartesi, perşembe,, cumartesi günleri saat 14-16 arasında aşağıdaki adrese müracaat etmeleri rica olunur.

Mimar Sinan cad. 114 Süleymaniye.

Beynelmilel talebe haftasının 10 yıldönümü

Bu yıl, 17 Kasım Beynelmilel Talebe Gününün onuncu yıl dönümünü büyük bir çoşkunluk ve heyecanla anıyoruz. Bütün memleketlerdeki talebelerden, arkadaşlık, birlik, dünya barışını koruma, demokratik bir eğitim ve iyi bir gelecek için birleşmek hususunadki çağrımıza cevap vermelerini istiyoruz.

Bu fırsatla, demokrasinin sayısız kurbanlarını, sesini faşizme karşı yükseltenleri, bu yolda ölen talebeleri anıyoruz. Faşizme karşı mücadelede ettiğimiz yemini iftiharla tekrarlarken, Beynelmilel Talebe Haftasında ilhamımızı devamlı bir dünya sulhu için yaptığımız mücadeleden alıyoruz.

Bu yılki haftamız. dünya demokrat kuvvetlerinin bu kadar hızla sağlamlaşmasından ve sulhu koruma için müdafaa kuvvetlerinin yeter derecede olmasından dolayı özel bir mâna taşıyor. Diğer taraftan Beynelmilel Talebe Haftası gençliğin parlaş, sayısız zaferlerinden sonra gelmiştir. Bilindiği gibi yüz binlerce talebe ve genç dünya festivalinin zengin programı içinde gelecekteki kardeşlik bağlarını kuvvetlendirdi. WFDY ve İUSin sinesinde su şiarlar altında toplandılar.

«Gençler, devamlı bir sulh milletlerin millî baöımsızlığı, demokrasi ve iyi bir gelecek icin birleşiniz.»

56 memleketin yetmiş teşekkülünün İUS Konseyinde birleşmesi talebe birliğine doğru atılmış büyük bir adımdır.

Ayni fikirleri taşıyan **üç milyon dört yüz elli bin kişiyi içine alan 15 yeni azanın İUS'e katılması** bilhassa cesaret vericidir. Konsey ayni zamanda 1950 dünya talebeleri ikinci kongresinin hazırlık temellerini atmıştır.

Bu çalışmalar esnasında dünya gençleri ve talebeleri, mümessilleri vasıtasiyle sömürgeciliğe karşı mücadeledeki kararlarını ve isteklerini gösterdiler. Ayni zamanda diğer dünya memleketleri talebelerile büyük bir anlayışla birleşerek kardeşlik ve bağlılık kurmakta büyük bir rol oynadılar.

Beynelmilel talebe haftası esnasında sulh için mücadeleye mühim bir yer verildi.

Silâhlanmaya, askeri bütçelerin arttırılmasına, askeri anlaşmalara ve devamlı harp propagandalarına karşı seslerimizi yükseltmeliyiz Malezya, Endonezya ve Vietnam ve diğer sömürge memleketlerindeki sömürge harplerine karşı koymalıyız.

Kuvvetliyiz ve yalnız değiliz. Sulh ve bağımsızlık için yapılan savaş zafere kadar götürülecektir.

Bu Beynelmilel Talebe Haftasında bilhassa sömürge talebelerile bağımsız memleketlerdeki talebeler arasında kardeşlik bağlarının kuvvetlendirilmesi zeminini hazırlıyoıuz

Talebeler İ. U. S. in saflarında sağlam bir şekilde yer almalı, sulhun müdafaası için yapılan mücadeleyi devam ettirmek kararını vermeli ve talebeler arasına ayrılık sokanlara karşı mücadele etmelidir.

Beynelmilel Talebe Haftası esnasında talebeler hürriyet ve bağımsızlık için yapılan mücadelelerini kuvvetlendirdiler. Bu meyanda demokrasi ve devamlı bir sulh için mücadelede birleştiler. Bundan başka gelecek yılki **Dünya Talebeleri İkinci Kongresi için gereken hazırlıklara başlıyabileceklerdir. Bu, talebe birliğini kuvvetlendiren mühim bir hâdise olacaktır İUS tarihinde yeni bir sahife açacaktır. Bütün talebeler bu hazırlıklara bütün kalplerile iştirak edecektir.**

Beynelmilel Talebe Haftasına bilfiil iştirak eden bütün talebelerden taleb ediyoruz:

İUS ve marşı herkese anlatılmalı ve öğretilmelidir. Talebe birlikleri idarecileri, üniversite, mektep ve köyleri

(Dvamı 6 ncıda)

Talebelerin sömürgeciliğe karşı mücadelesi

I. U. S.'in Sömürgeciliğe karşı mücadele eden bürosu kongreye bir rapor verdi. Rapor I. U. S. in 1948 deki kongresinden beri müstemleke ve yarı müstemleke memleketlerde meydana gelen gelişmeyi hülâsa ediyor ve I. U. S in sömürgeciliğe karşı milletlerin bağımsızlığı için mücadele eden talebelere yardımından bahsediyordu.

Büro namına konuşan Monsieur Lugiono şunları söyledi:

«Müstemlekeciliğin milletlere sefalet, sıkıntı ve harp getirdiğini, ve bunun yanız tazyik gören milletlerin değil ,ayni zamanda hürriyet ve sulh istiyen milletlerin de düşmanı olduğunu bütün talebeler anlamıştır. I. U. S. talebe hareketlerine ve sulh için mücadele edenlerin yanında ön safta dövüşenlere hürmet eder.

Hür ve demokratik bir eğitimin ,gençlerin idaresinde iyi ve ileri bir istikbalin ve sulh sever bir hayatı muhafaza edebilmenin esas temelini Milli Bağımsızlık teşkil eder.

IUS yeni üyeler kazanıyor

Demokrat talebelerin hareketleri geçen seneye nazaran artmıştır. I U S'in 1949 daki kongresinin sonunda ,istatistiklerin açık olarak gösterdiği gibi 3.424.000 yeni üye kabul edilmiştir. Bu gün I U S 60 memleketin 68 talebe teşekkülünden mürekkeptir.

Madagaskar talebe birliği, Suriye Cumhuriyeti talebe birliği, Fas gençler birliği talebe kolu, Hollanda ileri talebe teşkilâtı, Hollanda ileri talebe federasyonu, Hür Alman gençliği talebe kolu, Arjantin orta mektep talebeleri federasyonu, Bolivya profesyonel enstitüler talebe federasyonu, Kolombiya

(Dvamı 7 ncide)

DÜNYADA

IUS' in organından dünya talebe haberleri

NORVEÇ

★ Norveç Millî Talebe Birliği tarafından dâvet edilen IUS delegeleri 14-19 Ekimde Norveçi ziyaret ettiler.

Oslo Fen Fakültesi ve Oslo Sosyal İlimler Fakültesinin birleşerek 500 talebe ile beraber hazırladığı Oslodaki mitingde söz aldılar.

Millî Talebe Birliği teşkilâtının beş temsilcisi ve temsilcilerin seçtiği başkan, başkan yardımcısı ve sekreter olmak üzere 3 idareciden müteşekkil milli talebe birliği konseyinde hazır bulundular.

Konsey, içtima esnasında IUS çalışmalarile Millî Talebe Birliğinin gelecekteki faaliyetlerinin birleştirilmesi, sulhu muhafaza, milli bağımsızlık, ve demokratik bir eğitim için yapılacak çalışmaları destekliyeceğini söyledi. Müstemleke talebeleri için yardım toplanmasına, 21 şubat ve Beynelmilel talebe haftasının tertip edilmesine karar verildi. Talebeyi talebe ihtiyaçlarına dair verilen konferanslarda birleşmeğe dâvet ederek faydalı olmaya karar verdi. IUS faaliyetlerinin kat'i suretle yayılmasını ve dünya talebeleri ile yapılması icap eden şeylerde birleşmeyi taahhüt etti.

I U S delegelerinin seyahati Norveçli talebeler tarafından büyük bir alâkaile karşılandı.

Delegeler, Norveçli talebeler ile IUS'in birleşme ve iş birliği arzusunu izhar etti.

ALMANYA:

★ Demokrat Alman Cumhuriyetinin kurulması münasebetile hür Alman gençliği dünya talebeleri ve gençlik teşkilâtları tarafından tebrik ve selâm telgrafları aldı.

IUS de yeni üyesi Hür Alman Gençliği vasıtası ile bütün Alman gençliğine tebriklerini yolladı.

ŞİLİ:

★ IUS in üyelerinden Küba üniversitesi talebeleri federasyonu yeni bir çağrı ile bütün Amerika ve dünya talebelerine müracaat ederek aşağıdaki olayları izah etti:

«Gangalez Vidalanın zulmü, El Pisagnada Nazi temerküz kamplarını tekrar yaşatıyor. Son zamanlarda omnübüs târifelerinde tenzilât yapılmasını isteyen işçi ve talebelerin nümayişinde silâh kullanılarak 8 kişi öldürüldü.

Diğer tarafdan Maarif Vekili; talebeleri sınıflarına dönüp greve nihayet vermelerini, aksi halde kendilerini kütle halinde tardetmekle tehdit etmiştir.

Bütün bu baskıya rağmen Şili talebeleri mücadelelerine cesaretle devam ettiler.

Marti, Bolivar ve Lincoln'ün ideallerinden ilham alarak bütün dünya ve Amerika talebelerini Şilili arkadaşlarını müdafaaya ve kendi hak ve istekleri için yapılan mücadeleyi desteklemeye dâvet ediyoruz.

(Küba Üniversiteleri Federasyonu)

IUS Sofya konseyi esnasında Şili hükûmetine bir protesto çekti ve bütün dünya demokrat talebelerinden Kübanın yolladığı birleşme çağırışına cevap vermesini istedi.

VENEZUELLA:

★ Sofyadaki IUS konseyine iştirak eden Venezuella talebeleri delegeleri, Venezuella hükûmeti talebe hareketlerini bastırmak için Nazi usullerini kullanıyor, mevzulu bir haber verdi.

Mektupta şöyle deniliyordu:

«IUS'den, memleketteki askeri diktatörlük idaresi tarafından temerküz kamplarına yollanan talebe ve vatandaşlara yardım için bir kampanya açmasını istiyoruz.

«Yalnız bu beynelmilel birlik bizim siyasî mahkûmlarımızın hayatlarını kurtarabilir ve hürriyetine kavuşturabilir. Bütün dünya talebelerinden, hükûmetimizden, bütün Venezüella talebesini «El Doredo» kampından geri gelmelerini talep etmesini istiyoruz. Kamp, Orinoci nehrinin kenarında Venezüella bakir ormanları ile çevrilidir. Bugün bu cehennemde, bütün suçları sulh için mücadele, memleketin bağımsızlığı, demokratik eğitim ve daha iyi bir hayat istemek olan bir çok talebe ve Venezüellalı vatandaşlar bulunuyor.»

İNGILTERE:

★ İngiltere Millî Talebe Birliği (N. U. S.) bu sene tiyatro, konserler, artistik resim ve fotoğraf sergileri ilk defa olarak talebeler tarafından hazırlanan filmler folklör dansları, kukla, turneleri ve caz konserlerini ihtiva eden bir festivali hazırlamıştır.

Bu seneki festival 1950 ocağının ilk haftasında Birminghamda yapılacaktır.

İSVEÇ:

★ «Aydınlık» isimli İsveç ileri talebe teşkilâtının kongresi Stokholmda sona erdi.

Kongre, emperyalist harp tahrikçilerinin faaliyetlerini protesto etti ve dünya demokrat kuvvetlerinin sulh arzularına olan itimadını ilân etti.

ALMANYA:

★ Bavyera (Amerikan işgal bülgesi) da talebe burslarının yarıya indirilmesine karar verilmiştir. Bavyera talebe sendikası, Bavyera konseyine müracaat ederek geçen sene 1 milyon mark tutan ayni yekûnun tevzi edilmesini istemişlerdir.

VIETNAM:

★ Vietnamda dünya sulhu için mücadele gününde talebeler ve gençler, işçiler ve kadınlarla mitinglerde, gösterilerde bulunmuşlar ve beyannameler dağıtmışlardır. Dünya sulh taraftarlarının çağırısı bütün dünyaya yayıldı.

Vietnamlı gençler birliği Fransız gençliğine bir mesaj yollıyarak Vietnamın sulhu korumak için açtığı kampanyayı takip etmesini ve millî bağımsızlık için mücadele eden Vietnam milletine yardıma devam etmesini istemiştir.

(W. S. N. den)

Bir abide yapsaydım

Onu babam ve babam gibi faşizme karşı savaşta ölen isimsiz kahramanlar için yapardım

Pariste, liselerin birinde bir öğretmen talebelerine şu tahrir vazifesini vermiş: «Bir âbide dikecek olsaydınız bu âbideyi kimin için, niçin ve nerede yapardınız?»

Bütün talebeler iyi kötü cevaplar vermişler. Kimisi Napolyanın kimisi Şarlmanın, kimisi Pastörün, kimisi Kürinin heykelinin yapılmasını istemiş. Fakat bütün bu enteresan yazılara rağmen Clara Sivek adında bir kız talebe basit ve samimi ifadesiyle tahrirde mektep birinciliğini kazanmış.

Bir çok Fransız mecmua ve gazetelerinde neşredilen bu tahrir vazifesini biz de aynen tercüme ediyoruz:

«Eğer muayyen bir şahsiyet için bir âbide dikecek olsaydım bunu babam ve babam gibi ölenler için dikerdim. Onlardan gazetelerde kitaplarda uzun uzun bahsedilmedi. Buna rağmen bu büyük insanlar, büyük diye geçinen, fakat hakikatte bir şey feda etmemiş, ve kayda değer hiç bir şey yapmamış olan bir çok insanlardan her halde daha fazla şey yapmışlardı.

Babam, bir çok insanlar gibi hiç tereddüt etmeden, istikbalde kavuşacağı zevkleri hiç düşünmeden hayatını verdi. Sadece birer zavallı işçi olan bu insanlar daha iyi bir dünya için hayatlarını verdiler.

İşte bu sebeble bütün bu adamlar için, bütün bu kadınlar için ve bilhassa babam için bir abide dilikmesini isterdim. Babam için diyorum, çünkü onu bahsettiğim bütün bu insanlardan daha iyi tanımıştım.

Bütün bunları düşündüğüm zamanlar ruhumun ve kalbimin derinliklerinde büyük bir ıstırab hissediyorum.

Ezilmiş olmak, büyük insanlar için güçtür. Fakat çocukların ezilmeleri çok daha acıdır. Babasız kalmak bir çocuk için insanların en kudretlisi olan babasından mahrum kalmak kolay bir şey değildir. İşte Auschwiz kampında ve diğer Alman kamplarında ölen insanlar için bir âbide dikilmesini istememin bir sebebi de bu olsa gerek.

Bu âbideyi nereye yapardım? Pariste, Concorde meydanına, Evet, tam şehrin göbeğine. Concorde sulh demek olduğundan bu âbideyi de sulh meydanına yapardım.

Bu belki pek neşeli bir şey olmıyacaktır, mazur görün, Fakat bir âbide yapmak imkânına malik olsaydım her halde bundan daha iyisini yapamazdım. Muhakkak ki bu zavallı insanlar kendilerine bir âbide yapılmasını haketiler. Ve hattâ onların yaptıklarının ve verdiklerinin yanında bu âbide çok sönük kalacaktır. Fakat buna rağmen bu insanlar çok erken unutuldular.

Zira bu insanlar kendilerinden sonra gelen nesillere herkesin müsavi olacağı bir dünya, insanların hür, mesut ve sulh içinde yaşayacakları bir toprak bırakmak imanı ile ölmüşlerdi.»

«Akşam Gazetesinden»

Beynelmilel talebe haftası

(Baş tarafı orta sayfada)

ziyaret etmelidir.

IUS; geniş talebe ve gençlik kitlelerine tanıtmak için mitingler, defileler, ve diğer propagandalar yapılmalıdır.

Nihayet talebelerin ihtiyaçlarını karşılamak için ne şekilde olursa olsun yardımlaşma kampanyası devam ettirilmelidir.

Talebelerin koparılmaz birliği ve gayretleri Beynelmilel Talebe Haftasının onuncu yıl dönümünde büyük bir muaffakiyet kazanmıştır Bu muaffakiyeti devam ettirmek için elimizden gelen her şeyi yapalım ve dünyada devamlı bir sulh, milli bağımsızlık, demokratik bir eğitim ve iyi bir dünya için yaptığımız beynelmilel mücadeleyi arttıralım.

«I U S Basın servisi» neşriyatından çevrilmiştir.

OKUYUCU MEKTUPLARI:

Paranız yoksa yüksek tahsil yapmağa kalkışmayınız

Vatan başyazarının anlattığına göre, bir dekan fakir Üniversite talebelerine «paranız yoksa yüksek tahsil yapmağa kalkışmayınız!» demiş.

Bunu söyleyen lâaletta yin bir adam değil, bir fakülte dekanıdır.

Dekanlık gibi bir mevki işgal eden bir adam nasıl olur da böyle konuşur? Hayret ediyoruz.

Bu konuda Vatan gazetesine verdiği cevapta isterdikki, sayın rektör: «Yüksek tahsili sadece zenginlere hasreden bir dekanımız yoktur, olamaz.» desin. Ne yazık ki, sayın rektör böyle konuşmadı.

Canını dişine takarak yüksek tahsil yapmaða çalışan gençlere -dekanlığı bir tarafa bırakın- bir insan olarak böyle mi cevap verilmeliydi?

Anlaşılan bay dekana göre yüksek tahsili ancak ağazadeler, paşazadeler, beyzadeler, dekan zadeler yapmalıdır.

Bay dekan büyüktür, bilgilidir... Biz de haddimizi biliriz. Fakat, bay dekanın şunları bizden öğrenmeğe ihtiyacı var galiba:

Bu memleket hepimizindir. Yüksek tahsil yapmak yalnız zenginlerin değil bütün memleket çocuklarının hakkıdır.

Kimin yüksek tahsil yapması, kimin yapmaması mevzuu bahis ise, bunda kullanılacak ölçü de zeninlik fakirlik değil, ancak bilgi ve ehliyet olabilir.

Bir meselede parayı ölçü olarak kabul etmek ve ona kul köle olmak ancak muayyen bir zümrenin harcıdır. Gerçek mânasiyle aydın, bligisini, çalışmasını, bir kaç zenginin değil, halkın hizmetine koyan kimsedir.

M. A. Gürsoy - İstanbul

Büyük alim Einstein

(Baştarafı 2 ncide)

dünyanın dört bucağına götürdü. Curych'de verdiği ilk konferansında sadece iki dinleyici bulduğu halde bir müddet sonra Berlinli talebeler kurlarında yer bulabilmek için birbirlerile mücadele ediyorlardı.

Einstein, istemediği halde siyasete de atılmıştır. 26 yaşında iken militarizmi protesto ve hürriyet aşkını izhar etmek maksadile Alman vatandaşlığı hakkından feragat etmişti. Hitler rejimi iktidara gelip de Almanyada yahudi aleyhtarlığı hüküm sürmeğe başlayınca Einstein yahudiliği ile müftehir, hiç bir Alman şöhretine dayanmaksızın ve dünyada güvenecek hiç bir şeyi olmaksızın barış mücadeleciliğine geçmiş ve bütün cesareti ile nazizme karşı savaşmıştır. Einstein inancını insanların müsavatında ve demokrasi de buluyor ve «Allah önünde, akıllı veya akılsız olsun, hepimiz müsaviyiz» diyordu.

«Bu yıl dönümünde mistisizme ve politika ihtirasına karşı ilmin zaferini kutluyoruz. Einstein'in hayatı çalışkan ve sağlam karakterli bir insanın hayat nümunesidir. Talebeler onu, hocaları ve kafasile daima gençliğe ait bir insan olarak selâmlıyor ve ona en iyi temennilerini sunuyorlar.»

«Etudiantz du Monde'dan»

Yeni Dergiler:

KİTAPLAR

1 Ocak 1950 den itibaren yayınlanmağa başlıyan bu aylık bibliyoğrafya dergisinde yerli ve yabancı, ilmi, teknik, edebî bir çok kitap ve dergi hakkında bilgi verilmektedir.

Dergide ayrıca «Maksim Gorki ve Ekmeğimi Kazanırken» ve «Kitap Sevenler Kulübü» başlıklı makaleler ile genç romancımız Reşat Enisin yeni romanları hakkında incelemeler ve örnekler bulunmaktadır. z

M.E. bakanı

(Baş tarafı 1 ncide)

yapılan yardımlarla birlikte (Üniversite bütçeleri dahil) bu yıl umum bütçenin ancak yüzde 10-12 sini teşkil etmektedir. Bu arada sayın bakan «zamanla orta derecedeki okulların da paralı olması cihetine gidileceğini» müjdelemiştir.

Bundan sonra bir çok hatipler söz almışlar, kimi mekteplere ahlâk dersi konulmasını teklif etmiş kimi din derslerinin orta tahsile de teşmilinden dem vurmuş fakat sayın milletvekillerimizden hiçbiri, harç sisteminden bir nebze olsun bahse ihtiyaç duymamıştır.

Birçok memleketlerin harp sonrası kalkınma gayretlerinin başında, kültürün bütün kütlelere yayılmasının temini geldiği için Millî Eğitim seferberliğine girişilmektedir. Buna mukabil bugün üniversitelerimizde tatbik edilmekte olan harç sistemi üniversitelere müracaatı yarı yarıya azaltmış ve bu suretle memleketimizin binlerce güzide evlâdı yüksek öğrenimden uzaklaştırılmıştır. Bu durumun talebeler arasında uyandırdığı tepkiler ve adına harç sistemi denilen, bu «harç alma» usülü orta öğretime de tatbik edilirse neticenin nereye varacağı herhalde hiç hesaba katılmadan büyük bir gönül rahatlığı ve huzuru içinde Millî Eğitim bütçesi «onaylanmıştır.»

N. S.

Turizm endüstrisi

(Baştarafı 1 incide)

mağa hazırlanıyor.

Acaba bütün bu faaliyetlerin gayesi «sokaktaki adamlar» ı halk yığınlarını birbirine yaklaştırmak, böylece dünya halkları arasında bir görüş ve iş birliğine varmak; kütleler arasında — harp kışkırtıcıları tarafından körüklenen — mânasız kin ve nifak tohumlarını ortadan kaldırmak mıdır? Resmî ifadeleri ve gazetelerdeki makaleler gayenin bu olmadığını gösteriyor.

Gene resmî ağızlardan öğreniyoruz ki, gaye bambaşkakadır; kendi ifadelerine göre memleketi kalkındırabilmek için gerekli saydıkları yabancı dövizi temin etmek yani kısaca dolar avcılığıdır. Demek ki bu konuyu müdafaa edenler kalkınmamızı ve dış tediye muvazenesindeki açığın kapanmasını, memeleketimize gelecek naylon kralı, demir kralı, ucuz nasihatler kralı gibi bir kaç büyük milyarder ve milyonerin bırakacakları dövize bağlamaktadırlar. Ve sırf bunun için halkımızı «Millî turizm seferberliğine» ve yabancı milyonerlere mümkün olduğu kadar hoş görünmeğe çağırmaktadırlar.

Bu ise, çalışan zümrelerin ve kaynaklarımızın, hakiki istihsal faaliyetlerinden yani halkımız ve bütün insanlığın faydalanması için değerlendirilmesi icab eden millî sanayiden uzaklaştırılarak lüks ve turistik eşya imali; uşak, garson, ahçı ve hizmetçilik gibi sahalara sevkedilmesi demektir.

Bu durumun halkımıza aşılayacağı aşağılık duygusundan sarfınazar; bizi, bir kaç milyoner ve milyarderin arzu ve hevesine bağlı kılan turizm endüstrisi v.s. gibi şeylere millî servetin yatırılması ve çalışan kütlelerin emeklerinin ve millî gelirin bu yolda israfı, iddia edildiği gibi kalkınmamızı sağlamıyacak, bilâkis baltalayacaktır.

Buna inzimamen az zamanda sanayileşmek, bunun için de gümrüklerin koruyuculuğundan faydalanmak zorunda olduğumuz halde yabancı sermayeye kapıların açılması memleketimizi ister istemez sömürgeleşmeğe doğru sürüklemektedir. Bunu şiddetle müdafaa eden resmî makamlar, aydınlar, gazeteciler ve talebe federasyonu da bilerek veya bilmeyerek bu feci âkıbete yol açmaktadırlar.

N. SARGIN

Talebe ve siyaset

ologlarının (Demokratik ve Aristote gibi) siyasetle uğraşmanın insanın tabii bir meyli, tabii bir hakkı olduğunu ileri sürmelerine mukabil aristokrasi irticaının ideologu Eflâtun siyaseti ve devlet idaresini ancak küçük bir zümreye, aristokrasiye tabii ve ilâhi bir hak olarak tanır. X VIII ve XIX uncu yüzyıllarda ve daha sonra ayni fikirlerin başka cephelerden münakaşası devam ettiği görülür. Geri fikir, devlet idaresini daha seçkin zümreye münhasır bir hak telâkki eder; geniş kütlelerin siyasetle uğraşmasını yersiz ve yersiz olduğu kadar da korkunç bulur. İleri görüşlü bir kimse kitlelerin aktif iştiraki dışında ciddi br siyaset tasavvur edemez. Ona göre kitleler siyasetin mahkûmu olmaktan kurtulmak için aktif olarak ona iştirak zorundadırlar. Geri fikir siyasetle uğraşanların çevresini mümkün olduğu kadar daraltmak gayretindedir. Yeni ve ileri fikir hareketlerinin doğmasına, gelişmesine en elverişli bir vasat teşkil eden üniversiteler irticaın hassas taraflarından biridir. İrticaa göre siyaset üniversite talebesinin asıl vazifesine; okuyup yetişmesine engelidr. Fakat siyasetten sakınmayı öğütleyenlerin asıl kaygısı bu değildir. Siyaset, Üniversiteden kitlelere kolaylıkla sirayet edebilir. Talebeye siyasetten sakınma, bağımsızlığını muhafaza etmek öğüdü vermenin asıl sebebini burada aramak gerek. Talebenin bağımsızlığından bahsedilebilir mi? Edilse bile mürteci unsurlar bunu samimi olarak ister mi? Olayların ispat ettiği hakikat şudur ki; talebenin siyasete koşmaması öğüdünün hedefi talebeyi geri bir fikrin çerçevesi içinde mahfuz tutmak, üniversiteyi halkla bağlayacak bağlardan korumaktır. Talebenin fikri bağımsızlığı, siyasetten uzak kalabilmesi imkânsız bir şeydir. Tarih, edebiyat, hukuk iktisat sosyoloji okuyan ve bunu belli bir ideolojinin ışığı altında yapan bir talebenin fikri bağımsızlığından bahsetmek gülünç olur. Kaldı ki iç ve dış politika ile ilgili su katılmamış bir takım siyasî meselelerle gösterili ve kitlevi bazı hareketler yaratmanın en kolay yolunu üniversite talebesini harekete getirmekte görenlerin talebeye siyasetle uğraşmamak öğüdü vermesini ciddiye almak biraz zordur.

HÜR GENÇLİK

Mimari talebeler kongresi

(Baş tarafı 3 de))

terliği, tekliflerin tatbikini nazarı itibare almış bulunuyor.

Konferansı takip eden baloda bir delege, «Faydalı münakaşalar yaptık ve yeni tecrübeler edindik. Bütün dünyanın her tarafındaki talebelerin ayni esas fikirlere sahip olduğunu ispat ettik. Burada başladığımız faydalı işe devam edebilmek için teklifleri tatbikat sahasına koymalıyız» demiştir.

Bu sebepten dolayı, «Konferans, buraya iştirak edenlerden, buradaki münakaşaları geniş bir şekilde arkadaşlarına bildirmelerini ve anlatmalarını ister» (Konferans kararından).

World Student News'den

İUS'un yeni üyeler kazanıyor

(Baş tarafı orta sayfada)

üniversitesi halkçı faaliyetleri teşkilâtı, Kolombiya mimarî hareketler teşkilâtı ve Cenubî Kore demokrat talebe birliği yeni âza olarak İ. U. S tarafından tasvip ve kabul edilmiştir. Bundan başka icra komitesi de resmî olarak bazı teşkilâtları kabul etmiştir. Bunların başında 200.000 âzası olan Japon talebe birliği gelmektedir.

Dünya talebelerine yardım komitesinin toplantısı

F. M. S. E icra komitesinin toplantısı 22-24 Ekimde cenevrede yapıldı. Bu toplantıda İ. U. S., İ. U. S. reisi ve F M S Enin ikinci reisi Joseph Grohman, Tom Madden, Avustralyadan Ken Tolhurst, Fransadan Paul Bouchet ve Rumanyadan Bernard Barcanu tarafından temsil edildi.

Günün en mühim meselesi 30 Eylûl 1950 de nihayete erecek olan F M S E'nin istikbali idi.

Sofya kongresinde alınan kararlara uygun olarak İ. U. S. mümessilleri F M S E nin en az daha 2 sene uzatılmasını teklif ettiler. Dünyanın bir çok yerlerindeki talebe ihtiyaçlarının ehemmiyetini ve talebelerin yardımlaşmak üzere dünya çapında birleşmesinin lüzumunu belirttiler.

Bu teklife itiraz eden yalnız Dünya Hıristiyan Talebe Federasyonu ve Paxromana olmuştur.

Etudiants du Monde'dan

Hür Gençlik

AYLIK DERGİ
Sahibi ve Neşriyatı Fiilen İdare Eden:
NİHAD SARGIN

Abone Şartları:
12 sayısı: 200 Kr.
6 sayısı: 110 Kr.
Dış memleketlere 2 mislidir
İdare yeri: Süleymaniye Mimar Sinan Caddesi. No: 114
Basıldığı yer: Dobra Matbaası

Milletlerarası talebe birliği 21 Şubat 1950 sömürgeciliğe karşı savaş gününde dünya gençliğini ve talebelerini dayanışmaya çağırıyor

IUS in afişlerinden

(Bu hususta gelecek sayımızda bilgi vereceğiz. H. G.)